

dr hab. inż. Radosław Jasiński, prof. PS¹⁾
 ORCID: 0000-0003-4015-4971
 mgr inż. Tomasz Gąsiorowski¹⁾

Zarysowanie i zniszczenie ścian skrępowanych ścinanych poziomo

Cracking and ultimate shear stresses of confined masonry walls sheared horizontally

DOI: 10.15199/33.2019.05.06

Streszczenie. W artykule przedstawiono wyniki naprężeń rysujących i niszczących sześciu ścian skrępowanych ścinanych poziomo wykonanych z elementów murowych z ABK. Wymiary zewnętrzne ścian wynosiły: grubość $t = 0,18$ m; długość $l = 4,43$ m; wysokość $h = 2,49$ m. Ściany badano przy wstępnych naprężeniach ściskających $\sigma_c = 0,1; 0,75$ i $1,0$ N/mm². Analizowano wartości naprężeń rysujących i niszczących w odniesieniu do wyników badań ścian niezbrojonych, zbrojonych stalowymi kratowniczkami i siatkami z tworzywa sztucznego.

Słowa kluczowe: ABK; ściany usztywniające; ściany skrępowane; naprężenia rysujące; naprężenia niszczące.

Abstract. The paper presents the results of cracking and ultimate shear stresses of 6 confined walls made of AAC masonry units. The external dimensions of the walls were: thickness $t = 0.18$ m; length $l = 4.43$ m; height $h = 2.49$ m. The walls were tested at initial compressive stresses equal to $\sigma_c = 0.1; 0.75$ and 1.0 N/mm². The values of cracking and ultimate shear stresses were analyzed in relation to the results of tests of unreinforced walls, walls reinforced with steel trusses and plastic grid.

Keywords: AAC; shear walls; confined walls; cracking shear stress; ultimate shear stress.

W publikacji [1] omówiono konstrukcję modeli i przedstawiono podstawowe wyniki badań ścian skrępowanych ścinanych poziomo (fotografia). Scharakteryzowano morfologię zarysowań i mechanizm zniszczenia. W tym artykule zostanie porównana efektywność dwóch typów zbrojenia oraz skrępowania na wartości naprężeń rysujących, niszczących ścian ścinanych wykonanych z ABK.

Do opisu odkształceń ściany poddanej poziomemu ścinaniu stosowano globalny kąt odkształcenia postaciowego

Widok modelu ściany skrępowanej w stanowisku badawczym

Overall view of the confined wall in the test stand

¹⁾ Politechnika Śląska; Wydział Budownictwa

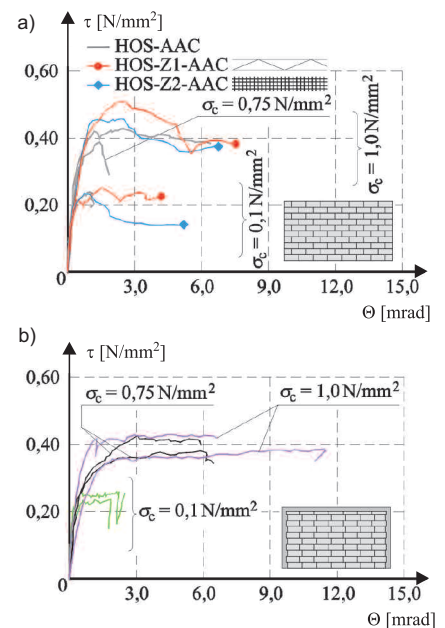
^{*} Adres do korespondencji: radoslaw.jasinski@polsl.pl

lub globalny kąt deformacji postaciowej w fazie po zarysowaniu [2, 3, 4]. Wartości naprężeń stycznych τ_i określano jako iloraz obciążenia poziomego H_i i pola powierzchni poziomej muru. Jako siłę rysującą H_{cr} traktowano siłę, którą zarejestrowano w chwili pojawienia się nowej rysy. Odpowiadające jej naprężenia nazywano naprężeniami rysującymi τ_{cr} , a kąt Θ_{cr} kątem odkształcenia postaciowego w chwili zarysowania. Za siłę niszczącą H_u uznano największą zmierzoną siłę, a naprężenia na górnej krawędzi ściany nazywano naprężeniami niszczącymi τ_u . Zmierzone przy siłę H_u kąt Θ_u nazywano kątem deformacji postaciowej.

Wyniki i analiza badań

Na rysunku 1a przedstawiono uzyskane zależności naprężenie τ_{vi} – odkształcenie Θ_i niezbrojonych elementów serii HOS-AAC oraz modeli zbrojonych serii HOS-Z1-AAC i HOS-Z2-AAC, a na rysunku 1b elementów skrępowanych serii HOS-C-AAC. We wszystkich modelach do chwili powstania zarysowań zależność $\tau_{vi} - \Theta_i$ była niemal wprost proporcjonalna. W ścianach skrępowanych HOS-C-AAC wstępnie ściskanych do wartości $0,1$ N/mm² (rysunek 1b) zaobserwowano wyraźnie mniejsze deformacje postaciowe po zarysowaniu, a szczególnie po osią-

gnięciu maksymalnych naprężeń. Deformacje były mniejsze niż w przypadku ścian niezbrojonych, ale większe od ścian zbrojonych kratowniczkami czy siatkami z tworzywa sztucznego. Zupełnie odmienną tendencję stwierdzono

Rys. 1. Zależność naprężenie ścinające τ – kąt odkształcenia postaciowego Θ : a) ściany serii HOS-AAC, HOS-Z1-AAC i HOS-Z2-AAC; b) ściany skrępowane serii HOS-C-AAC

Fig. 1. Relationships shear stress τ – strain angle Θ : a) walls HOS-AAC, HOS-Z1-AAC and HOS-Z2-AAC series; b) confined walls HOS-C-AAC series

w ścianach ściskanych do wartości 0,75 i 1,0 N/mm². Ściany po zarysowaniu i po osiągnięciu największych naprężeń charakteryzowały się zdecydowanie największymi deformacjami. W tabeli 1 podano wyniki badań w postaci naprężeń ścinających określonych w chwili zarysowania τ_{cr} oraz zniszczenia τ_u , a w tabeli 2 wyniki badań ścian zbrojonych serii HOS-Z1-AAC i HOS-Z2-AAC oraz skrępowanych HOS-C-AAC odniesione do tak samo badanych ścian bez zbrojenia, serii HOS-AAC. Na rysunku 2 zestawiono uzyskane wartości analizowanych parametrów wszystkich zbadanych serii elementów. W przypadku modeli skrępowanych serii HOS-C-AAC podano uśrednione wartości pochodzące z dwóch modeli.

W elementach zbrojonych kratowniczkami serii HOS-Z1-AAC, w stosunku do elementów niezbrojonych, wzrost naprężeń rysujących wystąpił tylko w modelu maksymalnie ściskanym i wynosił 17%. W modelu minimalnie ściskanym naprężenia rysujące były mniejsze o 3%.

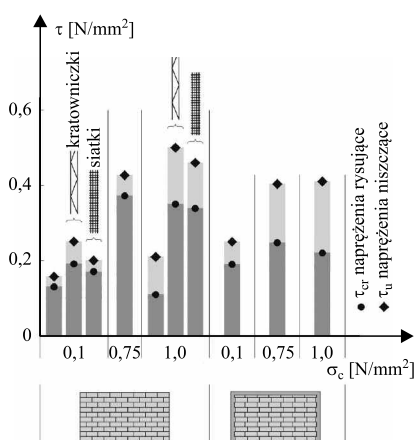
Tabela 1. Wyniki badań
Table 1. Research results

Seria	σ_c [N/mm ²]	Naprężenia	
		zarysowanie τ_{cr} [N/mm ²]	zniszczenie τ_u [N/mm ²]
HOS-C-AAC	0,1	0,213	0,260
	0,1	0,168	0,242
	0,75	0,252	0,425
	0,75	0,245	0,386
	1,0	0,331	0,387
	1,0	0,303	0,431

Tabela 2. Porównanie wyników badań ścian zbrojonych oraz ścian skrępowanych serii HOS-C-AAC z wynikami badań elementów bez zbrojenia, serii HOS-AAC

Table 2. Comparison of the results of tests of reinforced walls and confined HOS-C-AAC series with the results of elements without reinforcement, HOS-AAC series

Seria	Typ zbrojenia	ρ_h [%]	σ_c [N/mm ²]	Naprężenia	
				zarysowanie $\tau_{cr,z}/\tau_{cr,N}$	zniszczenie $\tau_{u,z}/\tau_{u,N}$
HOS-Z1-AAC	kratowniczkami	0,07	0,1	0,97	1,06
			1,0	1,17	1,30
HOS-Z2-AAC	siatki z tworzywa sztucznego	0,07	0,1	1,05	0,98
			1,0	1,13	1,19
HOS-C-AAC	brak zbrojenia, ściany skrępowane	0	0,1	0,97	1,07
			1,0	1,06	1,06

Rys. 2. Porównanie wartości ścinających naprężeń rysujących i niszczących

Fig. 2. Comparison of values of cracking and ultimate shear stresses

Wzrost wartości naprężeń w odniesieniu do analogicznych elementów niezbrojonych wynosił odpowiednio 6 i 30%.

W ścianach serii HOS-Z2-AAC, zbrojonych siatkami z tworzywa sztucznego, zwiększenie naprężeń rysujących w porównaniu z elementami niezbrojonymi wyniosło odpowiednio 5 i 13%. W chwili zniszczenia wzrost wartości naprężeń w odniesieniu do ścian niezbrojonych stwierdzono tylko w modelu maksymalnie ściskanym i był on równy 19%, natomiast w ścianie minimalnie ściskanej zwiększenie naprężeń nie wystąpiło.

W przypadku ścian skrępowanych, przy najmniejszych wstępnych naprężeniach ściskających, naprężenia rysujące były niemal identyczne jak w ścianach

bez zbrojenia. Z kolei w ścianach ściskanych do wartości 0,75 N/mm² naprężenia rysujące były o przeszło 30% mniejsze niż w elementach bez zbrojenia. Tylko w ścianach maksymalnie ściskanych zaobserwowano wzrost wartości naprężeń rysujących o ok. 6%. Bardzo podobnie sytuacja wyglądała w chwili zniszczenia. W ścianach ściskanych do wartości 0,1 i 1,0 N/mm²

wzrost naprężeń wyniósł 7 i 6%, w ścianach ściskanych do 0,75 N/mm² odnotowano spadek wartości naprężeń o 5%.

Podsumowanie

Przeprowadzone badania ścian zbrojonych kratowniczkami i siatkami z tworzywa sztucznego oraz ścian skrępowanych wykazały, że:

- w przypadku elementów niezbrojonych, zbrojenie w postaci kratowniczek zwiększyło wartości naprężeń τ_{cr} o 17% (ściany maksymalnie ściskane), a zbrojenie w postaci siatek z tworzywa sztucznego o 5 – 13%. Podobny wpływ stwierdzono w chwili zniszczenia. W stosunku do modeli bez zbrojenia, naprężenia τ_u w ścianach ze zbrojeniem kratowniczkami zwiększyły się o 6 – 30%, a w ścianach z siatkami z tworzywa sztucznego o 19% (ściany maksymalnie ściskane);
- skrępowanie nie wpłynęło istotnie na wartości naprężeń rysujących. Jedyne w elemencie maksymalnie ściskanym stwierdzono wzrost naprężeń o 6% w porównaniu z analogicznie badanym modelem bez zbrojenia. W chwili zniszczenia 6 i 7% wzrost naprężeń τ_u wystąpił w modelach minimalnie i maksymalnie ściskanych.

Fotografia: R. Jasiński

Literatura

- [1] Jasiński Radosław, Tomasz Gąsiorowski. 2019. „Morfologia zarysowań ścian skrępowanych ścinanych poziomo”. *Materiały Budowlane* 560 (4): 23 ÷ 25. DOI: 10.15199/33.2019.04.03.
- [2] Jasiński Radosław. 2018. „Size effect of monotonically sheared masonry walls made of AAC masonry units”. *ICAAC 6th International Conference on Autoclaved Aerated Concrete*. Postdam, p. E12 ÷ E25. DOI: 10.1002/cepa.900.
- [3] Jasiński Radosław. 2019. „Research of Influence of the Shape of Unreinforced Masonry Shear Walls Made of Calcium Silicate Masonry Units”. *IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering* 471 022009. DOI: 10.1088/1757-899X/471/2/022009.
- [4] Jasiński Radosław. 2017. „Badania wpływu kształtu ścian murowanych z elementów silikato- wych poddanych ścinaniu”. *Materiały Budowlane* 536 (4): 21 ÷ 26. DOI: 10.15199/33.2017.04.05.

Podziękowania

Autorzy dziękują firmom Solbet Sp. z o.o. i Nova Sp. z o.o. za pomoc merytoryczną oraz dostarczenie materiałów do badań.

Przyjęto do druku: 23.04.2019 r.

Partner działu:

Stowarzyszenie Producentów Betonów

